

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

16 januari 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Kris Van Dijck, Jean-Marie Bogaert, Hugo Marsoul,
mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heren Stefaan Platteau en Jef Sleeckx –**

betreffende de erkenning van de rechten van inheemse volkeren

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Patrick Hostekint**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleenckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Plateau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleenckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Jan Béghin, Herman Candries, Paul Dumez, Jef Van Looy, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;

de heer Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

563 (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
I. Algemene toelichting namens de indieners door de heer Kris Van Dijck	4
II. Algemene bespreking	
II.1. Appreciatie voor het voorstel van resolutie	5
II.2. Casuïstisch karakter van de toelichting in het gedrukte stuk	5
II.3. Magnitude van de problematiek van de inheemse volkeren	5
II.4. Verantwoordelijkheid van de internationale (economische) gemeenschap	6
II.5. Aflijning van het begrip "inheemse volkeren"	7
II.6. Relatie tussen de inheemse volkeren (al dan niet via de voor hen optredende – al dan niet autonome – besturen) en de nationale overheden van de landen waarin zij leven	9
II.7. Conventie 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie	12
II.8. Potentiële vorm van neo-kolonialisme	13
III. Stemmingen	13
Tekst aangenomen door de commissie	14

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op woensdag 15 oktober 1997 het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijk, Jean-Marie Bogaert, Hugo Marsoul, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heren Stefaan Platteau en Jef Sleenckx betreffende de erkenning van de rechten van inheemse volkeren besproken en goedgekeurd.

I. ALGEMENE TOELICHTING NAMENS DE INDIENERS DOOR DE HEER KRIS VAN DIJCK

De heer Kris Van Dijk opent zijn uiteenzetting door erop te wijzen dat we tot vandaag de dag via de internationale berichtgeving frequent geconfronteerd worden met de problematiek van de inheemse volkeren. De exploitatie en destructie van het tropisch regenwoud is hiervan ongetwijfeld het meest bekende – weze het zeker niet het enige – voorbeeld.

Nog maar relatief recent, namelijk in november 1996, bezocht overigens een delegatie van Noord-Amerikaanse Dineh-indianen uit het Big Mountain-gebied in Arizona het Vlaams Parlement. Vandaar ook dat de toelichting bij de resolutie voor een groot deel over hun situatie gaat. Hun bezoek vormde voor een aantal Vlaamse Parlementsleden de rechtstreekse aanleiding om, over de fractiegrenzen heen, overleg te plegen teneinde de nu voorliggende resolutie op te stellen. De resolutie is echter niet beperkt tot de specifieke problemen van de Dineh-indianen, maar wil integendeel de zaak opentrekken naar de meer algemene en structurele problemen die zich overal ter wereld voordoen met betrekking tot de inheemse volkeren.

In de voor deze legislatuur geldende beleidsnota van de minister-president¹, wordt gesteld dat ook voor Vlaanderen de opdracht is weggelegd een ontwikkelingsbeleid te voeren. Terwijl hieromtrent eveneens wordt opgeroepen om ook ontwikkelingskansen te geven aan de zwakste groepen, én rekening te houden met bepaalde delicate ecologische evenwichten. Voldoende elementen dus die verband houden met de problematiek van de inheemse volkeren.

¹ Beleidsbrief – Vlaanderen Internationaal – Naar een pro-actief buitenlands beleid waardoor de sterke punten van Vlaanderen en de Vlamingen gevaloriseerd worden – Beleidsprioriteiten 1995-1999 (Stuk 156 (1995-1996) – Nr.1)

Vermeldenswaard is ook nog dat de problematiek van de inheemse volkeren reeds het voorwerp heeft uitgemaakt van besprekingen op federaal niveau², én dat de periode 1994 – 2003 door de Verenigde Naties is uitgeroepen tot het decennium van de inheemse volkeren.

Het is derhalve gepast dat men ook vanuit het Vlaamse niveau de nodige aandacht zou besteden aan deze problematiek, door deze vooreerst ten volle te onderkennen, en tweedens ook door – waar mogelijk – daaromtrent handelend op te treden. Men kan er immers niet meer omheen dat de rechten van de inheemse volkeren door de staten op wiens grondgebied zij leven vaak met de voeten worden getreden, terwijl het hen ook duidelijk ontbreekt aan voldoende en degelijke kansen op ontplooiing. Eigen aan de cultuur van inheemse volkeren is bijvoorbeeld hun verbondenheid met het grondgebied waarop ze leven. Die grond heeft voor hen niet louter een materiële waarde, maar ook, en in de eerste plaats, een spirituele waarde. Spirituele waarde die echter zelden of nooit wordt erkend door de autoriteiten.

In het voorliggende voorstel van resolutie worden aan de Vlaamse regering dienovereenkomstig in wezen dan ook een drietal zaken gevraagd :

- Eerstens moet zij in haar buitenlands optreden en haar ontwikkelingsbeleid specifiek aandacht schenken aan de problematiek van de inheemse volkeren, en dit des te meer naarmate geconstateerd kan worden dat de rechten van die volkeren geschonden (dreigen te) worden ;
- Tweedens dient zij betrekkingen aan te knopen met de regeringen en autonome besturen van de inheemse volkeren die daarvoor interesse betonen ;
- En tenslotte wordt meer in concreto ook specifiek benadrukt dat deze problematiek alsdusdanig, en in de zin van de voorliggende resolutie, aan de orde dient te komen in de voor de min of meer nabije toekomst beloofde beleidsbrief ontwikkelingsamenwerking.

² Cf. Voorstel van resolutie betreffende de problematiek van de inheemse volkeren van de heer Bougard c.s., Stukken Senaat 711 – 1/2 (1992-1993), besproken in commissie op 29 september, 6 en 14 oktober 1993, en aangenomen in de plenaire vergadering van de Senaat van 3 november 1993.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Appreciatie voor het voorstel van resolutie

Namens de CVP, en wijzend op de medeondertekening door de heer Hugo Marsoul, verklaart de heer Herman Suykerbuyk dat zijn fractie zich inhoudelijk helemaal kan terugvinden in deze resolutie. Hij wordt hierin bijgetreden door de heer Patrick Hostekint, die onder verwijzing naar de mede-indiening door de heer Jef Sleenckx, verklaart dat de SP zich ten volle wil inzetten voor het grote probleem van de etnische minderheden, waar ter wereld die zich ook bevinden. Ook mevrouw Cecile Verwimp-Sillis verklaart zich, als mede-indienster van het voorstel, volledig akkoord met de voorliggende tekst, maar kondigt toch twee amendementen aan bij wege van dewelke zij de zaken nog ietwat scherper wenst te stellen. Tegelijk preciseert zij echter dat deze amendementen voor haar geen breekpunt zijn. Indien de commissie meent er niet te moeten op ingaan, dan zal zij graag de oorspronkelijke tekst mee goedkeuren.

II.2. Casuïstisch karakter van de toelichting in het gedrukte stuk

De heer Herman Suykerbuyk laat opmerken dat de toelichting in de tekst van het resolutievoorstel, zijns inziens al te casuïstisch is, en in het licht van de eigenlijke resolutietekst dan ook een heel stuk breder had moeten gaan. Op grond van de door de heer Kris Van Dijck verstrekte mondelinge toelichting meent de heer Suykerbuyk echter te mogen aannemen dat zulks in wezen ook de intentie van de indieners was.

De heer Stefaan Platteau sluit zich hierbij aan, en wijst erop dat het geenszins de bedoeling kan zijn om enkel en alleen de Verenigde Staten op de korrel te nemen. Zulks zou immers getuigen van een vrij primair anti-Amerikanisme, daar waar het werkelijke probleem wereldomvattend is. Ook de heer Jacques Laverge constateert de discrepantie tussen het toelichtende gedeelte van de tekst, dat op één zeer specifiek geval in de VS focust, en de rest van de resolutie die een algemene draagwijdte heeft met betrekking tot de wereldwijde problematiek van de inheemse volkeren.

De voorzitter laat, ter precisering, nogmaals opmerken dat een delegatie van de Dineh-indianen, min of meer recent, werd ontvangen door een deel van de leden van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. Deze men-

sen hebben toen specifiek gevraagd om erkenning van hun problematiek, bijvoorbeeld onder de vorm van een resolutie. Het engagement om zulks daadwerkelijk te realiseren werd, vanuit de groep Vlaamse parlementsleden, toen ook – weze het vanzelfsprekend mondeling – aangegaan. Vandaar de wat aparte vorm en de inhoud van de toelichting in het voorliggende document.

De heer Jacques Laverge laat opmerken dat hij hiervoor best wel begrip wil opbrengen, maar dat dit gegeven niets af doet van het feit dat in de bedoelde toelichting maar één specifiek voorbeeld wordt aangehaald, waarop men dan een resolutietekst wil stelen die op alle inheemse volkeren is gericht.

II.3. Magnitude van de problematiek van de inheemse volkeren

Onder verwijzing naar een op 14 oktober 1997 in de Senaat gehouden hoorzitting³ laat de heer Patrick Hostekint, hierin bijgetreden door de heer Stefaan Platteau, opmerken dat het probleem van de etnische minderheden zich zeker niet enkel in de Verenigde Staten stelt, maar wel degelijk een wereldomvattend probleem is, dat zich, bijvoorbeeld, ook in Azië, Australië en Afrika voordoet.

³ Verenigde Commissies voor Buitenlandse Aangelegenheden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat van dinsdag 14 oktober 1997 : "Onderhoud met vertegenwoordigers van inheemse volkeren over de problemen die samenhangen met de ontginning van uranium". Tijdens deze bijeenkomst werd van gedachten gewisseld met vertegenwoordigers van de inheemse volkeren, die vergezeld waren van vertegenwoordigers van de organisatie "Moeder Aarde", over de problemen waarmee de volkeren van tal van gebieden in de wereld tengevolge van de uraniumwinning worden geconfronteerd. Alle getuigenissen van de diverse vertegenwoordigers (die afkomstig waren van ver van elkaar gelegen gebieden, als daar waren : Australië, Canada, Nieuw-Mexico, Arizona en Namibië), benadrukten de door de uraniumwinning veroorzaakte problemen op het vlak van de volksgezondheid waarmee de betrokken inheemse volkeren worden geconfronteerd, evenals de moeilijkheid voor die volkeren om in het debat met de overheden en de mijnbouwmaatschappijen als een gelijkwaardige partner te worden beschouwd. De gehoorde vertegenwoordigers benadrukten tevens dat het probleem draait rond schendingen van de mensenrechten, en een gebrek aan eerbied voor de inheemse culturen. Zij drukten ook de wens uit dat deze kwestie ook zou worden gezien in de context van de duurzame ontwikkeling. [Parlementaire Mededelingen – 49/331 – 4]

Naar schatting zouden er in totaal zowat 300 miljoen mensen behoren tot de inheemse volkeren, waarvan overigens de rechten voortdurend worden geschonden door zowel de nationale staten als de wereldgemeenschap. Deze mensen worden immers vaak zowel in materieel, moreel als ecologisch opzicht geslachttofferd op het altaar van de hogere belangen.

II.4. Verantwoordelijkheid van de internationale (economische) gemeenschap

Nog onder verwijzing naar de door hem aangehaalde Senaatshoorzitting wijst de heer Patrick Hostekint erop dat deze inheemse volkeren expliciet een oproep willen richten tot de nationale staten – hier in casu rond de problematiek van uranium als basisgrondstof – om het gebruik van uranium in hun kerncentrales drastisch te verminderen, dan wel geheel af te zien van het gebruik van uranium en over te schakelen op duurzame energie. Hoe dan ook moet de industriële wereld terzake echter zijn verantwoordelijkheid ten volle durven opnemen.

Het komt de heer Patrick Hostekint voor dat dit element ietwat onderbelicht blijft in het voorliggende voorstel van resolutie. De verantwoordelijkheid wordt immers exclusief bij de nationale staten gelegd, die geen rekening houden met de rechten van de etnische minderheden en met de rechten van de inheemse volkeren. Ook op de internationale gemeenschap en de industriële wereld en het daarbij horend economisch wereldbestel in het algemeen, rust een bijzonder zware verantwoordelijkheid. En dit wordt niet duidelijk genoeg gesteld in de tekst van de resolutie. Men kan niet volstaan met te verwijzen naar de door het internationaal recht aan de nationale staten opgelegde verplichtingen ten aanzien van inheemse volkeren.

Meer in het bijzonder drukt de heer Patrick Hostekint zijn overtuiging uit dat de kern van het probleem gelegen is in het economisch wereldbestel. Meer bepaald dragen een aantal multinationale ondernemingen in deze een bijzonder zware verantwoordelijkheid. Zij zijn het immers die het grondgebied van de inheemse volkeren schenden ten behoeve van de ontginning van grondstoffen. Het moge hierbij overigens duidelijk zijn dat de loutere schending van de voorvaderlijke gronden op zich al een krenking van de rechten van de betrokken inheemse volkeren vormt.

Afrondend herhaalt de heer Patrick Hostekint nogmaals zijn overtuiging dat de internationale gemeenschap, in al haar geledingen, een zeer nefaste invloed heeft op de basisrechten van de inheemse volkeren.

De heer Kris Van Dijk verklaart zich volledig te kunnen terugvinden in de door de heer Patrick Hostekint geformuleerde bemerkingen. De comotie die nog vrij recent werd teweeggebracht door de eerder discutabele aanwezigheid van Shell in Nigeria⁴ kan terzake dit alles zelfs exemplarisch

⁴ In het Westen kreeg vooral de gerechtelijke moord op de schrijver Ken Saro-Wiwa veel aandacht. Ken Saro-Wiwa, schrijver, strijder voor de mensenrechten, en oprichter van MOSOP [Movement for the Survival of the Ogoni People] en acht lotgenoten, allen afkomstig uit Ogoniland, Rivers State, in het gebied van de Niger-delta in Zuidoost-Nigeria, werden op 10 november 1995 in Port Harcourt (hoofdplaats van de deelstaat Rivers) opgehangen, na een oneerlijk en politiek gemotiveerd proces. Hetgeen luid internationaal protest tegen het militaire regime van generaal Abacha uitlokte, evenals oproepen tot sancties. Deze sancties, w.o. de tijdelijke schorsing van Nigeria als lid van het Gemenebest, bleken uiteindelijk echter vrij halfslachtig te zijn, en werden daarenboven ook maar halfhartig toegepast.

Saro-Wiwa had actie gevoerd tegen de milieuschade die werd aangericht in het gebied van de Ogoni, en ervoor gepleit dat de plaatselijke bevolking meer zou profiteren van de exploitatie van de Niger-delta door de grote oliemaatschappijen, voornamelijk dan de Engels-Nederlandse groep Shell.

Hij en zijn acht medestanders werden ter dood veroordeeld wegens moord op vier regeringsgezinde Ogoni-notabelen tijdens onlusten in mei 1994. Ken Saro-Wiwa was overigens reeds sedert die maand gearresteerd, en onder bijzonder slechte omstandigheden op secret geplaatst.

De processen die niet voldeden aan de internationale normen voor een eerlijk proces beoogden duidelijk met harde hand een eind te maken aan de campagne van MOSOP tegen de reeds genoemde aantasting van het milieu door de oliemaatschappijen, en voor meer autonomie voor het Ogoni-volk. Het "Bijzonder Tribunaal voor Civiele Ordeverstoringen", speciaal door het militair bewind aangewezen om in deze zaken recht te spreken, verruimde de definitie van moord, zodat ieder hooggeplaatst MOSOP-lid dat zou hebben bijgedragen aan een ordeverstoring, wegens moord kon worden veroordeeld. Dit werd gebruikt om Ken Saro-Wiwa en anderen die als aanhangers van MOSOP werden beschouwd, te veroordelen, ondanks manifest gebrek aan bewijs van hun betrokkenheid bij de moorden. De bewijslast werd echter omgedraaid, zodat van beklaagden die geen alibi hadden, werd vastgesteld dat zij aanwezig waren geweest. Het tribunaal staat geen recht op beroep toe. De verdediging trok zich uit protest tegen de partijdigheid van het hof terug (en werd daarvoor later overigens eveneens vervolgd).

genoemd worden. Noch Shell, noch de Nigeriaanse overheid hebben immers rekening gehouden met de rechten van de lokale inheemse bevolking bij de exploitatie van de olierijke gebieden van de Ogoni. Dit geval vormt overigens ook een bijzonder goed voorbeeld van de medeplichtige relaties die kunnen bestaan tussen de plaatselijke nationale overheden, die exploitatievergunningen afleveren, en de grote economische actoren die voldoende gewicht hebben om mee te kunnen wegen op de besluitvorming op het internationale forum.

Terwijl de heer Stefaan Platteau geenszins wil ontkennen dat er inderdaad ook een zekere mate van verantwoordelijkheid bestaat in hoofde van de multinationale ondernemingen, meent hij toch dat de basisverantwoordelijkheid in heel deze problematiek bij de staatsactoren ligt. Het gaat derhalve niet op om enkel de MNO's te demoniseren. Het zijn, zijns inziens, vooral de grote staten, en dan niet zozeer de in de gedrukte toelichting aangehaalde Verenigde Staten, maar met name wel China en de voormalige Sovjet-Unie, evenals de zeer artificieel begrensde Afrikaanse staten, die de inheemse volkeren onderdrukken. Met betrekking tot dit laatste continent wijst de heer Platteau er nog op dat de onderdrukkers niet noodzakelijk altijd blank, noch echt extern zijn. In Afrika worden immers heel wat inheemse volkeren onderdrukt ten gevolge van een interne kolonisatie van, door en onder zwarte bevolkingsgroepen.

Voor Shell – dat officieel zijn activiteiten in Ogoni-land had gestaakt in 1993 – kwam tijdelijk onder zware druk te staan vanwege diverse internationale NGO's. De maatschappij was eerder echter al door Ogoni-activisten beschuldigd van collaboratie met de Nigeriaanse regering voor de exploitatie van Ogoni-land, en de schending van de mensenrechten. Beschuldigingen die Shell overigens steeds had ontkend.

Eind januari 1996 spanden de hoofden van zeven dorpen in Ogoni-land overigens een proces in tegen Shell, waarin zij een schadevergoeding van 4 miljoen dollar eisten. Zij betoogden dat het weglekken van ruwe olie in Ogoni-land hen had beroofd van hun bestaansmiddelen. Naar schatting waren tussen juli 1994 en einde 1995 ongeveer 500.000 vaten olie uit een beschadigde Shell-pijpleiding gestroomd, hetgeen had geleid tot misoogsten en vissterfte in het gebied. Nog in oktober 1995 had de weggelekte olie vlam gevat, waardoor uitgestrekte bosgebieden waren verwoest. Shell van zijn kant hield staande dat de lekken het gevolg waren van vandalisme en sabotage.

Volgens Amnesty International ging de onderdrukking en vervolging van het Ogoni-volk in 1996 overigens onverminderd verder.

II.5. Aflijning van het begrip "inheemse volkeren"

De heer Karim Van Overmeire laat opmerken dat de gevoerde discussie zijns inziens inhoudelijk sterk door een dreigende terminologische verwar- ring wordt gehypothekeerd. Meer in het bijzonder wijst hij erop dat de heer Patrick Hostekint in zijn tussenkomst de begrippen "etnische minderheden" en "inheemse volkeren" door elkaar heeft gebruikt. De heer Van Overmeire drukt terzake zijn overtuiging uit dat het hier om twee duidelijk van elkaar te onderscheiden categorieën gaat. Hij meent dan ook dat er met een strikte definitie zal moeten gewerkt worden. Zoniet dreigen de huidige besprekingen en de daaruit resulterende tekst de facto nogal vaag te worden.

De heer Kris Van Dijk repliceert hierop dat de term "inheemse volkeren" verwijst naar volkeren die – hoewel ze nu misschien al sterk in de minderheid zijn – al erg lang, en dan met name vóór een externe kolonisatie plaatsgreep, ergens leefden, maar die nu geminoriseerd zijn tegenover een grote bevolkingsgroep van externe, koloniale, oorsprong. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de indianen van Noord-Amerika.

In Europa zijn er derhalve wel etnische minderheden, maar kan er geen sprake zijn van inheemse volkeren. Deze laatste hebben er immers een dimensie bij. Wat overigens niet belet dat elders in de wereld de term "inheemse volkeren" wel degelijk kan samenvallen met het begrip "etnische minderheden".

De heer Stefaan Platteau van zijn kant, meent dat inheemse volkeren kunnen omschreven worden als die volkeren die zich niet kunnen en/of mogen uiten – noch cultureel, noch economisch, noch sociaal, of op welke andere wijze ook – zoals zij dat zelf zouden willen doen.

De heer Jacques Laverge laat opmerken dat de definitie van inheemse volkeren reeds in de toelichting bij het voorstel van resolutie zou moeten worden opgenomen, dit teneinde de eigenlijke resolutietekst een veel grotere gerichtheid te kunnen geven. In de toelichting zoals die nu voorligt worden immers enkel een aantal subjectieve elementen weergegeven, en ontbreken objectieve criteria. Bij gebreke daaraan zouden zowat alle stammen van overal ter wereld gevat zijn onder de termen van deze resolutie. Dit is zijns inziens niet wenselijk omdat zulks – binnen het nog ontluikende Vlaams buitenlands beleid – pragmatisch helemaal niet haalbaar is.

De voorzitter attendeert de heer Jacques Laverge op het feit dat het reglementair onmogelijk is om amendementen in te dienen op de toelichting van een gedrukt stuk. Teneinde zulks te realiseren zou het nu voorliggende stuk immers moeten worden ingetrokken, en zou een nieuw stuk, met een geheel ander nummer, moeten worden ingediend en gedrukt.

De heer Jacques Laverge repliceert hierop dat zulks dan inderdaad maar zal moeten gebeuren. Hij herhaalt zijn these luidens dewelke een echt sluitend document slechts tot stand kan worden gebracht, als een degelijke definiëring in de toelichting wordt opgenomen. Nu is het document immers in die mate algemeen dat het in de praktijk vrijwel onbruikbaar wordt. Eventuele inspanningen om Vlaamse ontwikkelingssamenwerking te richten op inheemse volkeren zouden, op basis van dit document, zowat alle richtingen uit kunnen gaan. Om hieraan een mouw te passen is klaarheid vereist nopens de doelgroep. En het komt aan de indieners van de resolutie toe om daarvoor te zorgen.

Mevrouw Nelly Maes brengt hier tegen in dat er haars inziens geen dwingende redenen bestaan om het stuk in te trekken teneinde een definiëring van het begrip "inheemse volkeren" in de toelichting in te schrijven. Rond de problematiek van de inheemse volkeren bestaan immers al internationaal aanvaarde definities. Ten behoeve van het verslag haalt zij de definitie aan die reeds in 1983 werd opgesteld door de heer J.R. Martinez Cobo, speciale rapporteur van de Verenigde Naties belast met het opstellen van een studie over het probleem van de discriminatie van inheemse bevolkingen⁵. Deze definitie luidt als volgt : "*Indigenous communities, peoples and nations are those which, having a historical continuity with pre-invasion and pre-colonial societies that developed on their territories, consider themselves distinct from other sectors of the societies now prevailing in those territories, or parts of them. They form at present non-dominant sectors of society and are determined to preserve, develop and transmit to future generations their ancestral territories, and their ethnic identity, as the basis of their continued existence as peoples, in accordance with their own cultural patterns, social institutions and*

legal systems." In deze typologie zijn dus reeds zowel subjectieve (zelf-identificatie) als objectieve (historische band met de grond) criteria te onderscheiden. De definitie gaat verder : " ... *On an individual basis, an indigenous person is one who belongs to these indigenous populations through self-identification as indigenous (group consciousness) and is recognized and accepted by these populations as one of its members (acceptance by the group).*"⁶ Deze definitie is internationaal aanvaard⁷, en omvat alle hoger reeds aangehaalde aspecten en elementen. Als onderdeel van het verslag maakt deze definitie op zich dan weer integraal deel uit van de totaliteit van de stukken inzake deze resolutie. Totaliteit van de stukken die noodzakelijk is om tot een correcte lezing van de finale tekst te komen.

De voorzitter verklaart de mening te zijn toegedaan dat de door mevrouw Nelly Maes aangereikte piste bijzonder valabel is. Het volledig intrekken van het nu voorliggende stuk, teneinde de toelichting te herschrijven komt hem immers nodeloos tijdrovend voor, en dit vooral als men dan toch hetzelfde resultaat kan bereiken door de genoemde definitie in het verslag bij de resolutietekst op te nemen.

De heer Jacques Laverge verklaart deze piste niet echt genegen te zijn omdat de tekst van een resolutie op zich moet kunnen gelezen worden. Het inbrengen van een definitie van "inheemse volkeren" in het verslag maakt de finale tekst er, zijns inziens, niet duidelijker op. Tevens verklaart hij zelf in het bezit te zijn van twee zeer valabele definities, die hij eveneens op de een of andere manier wenst te zien worden opgenomen in het document.

Zo is er vooreerst een vrij algemene definitie die werd opgesteld door de "World Council of Indigenous Peoples". Hierin worden inheemse volkeren omschreven als : "volkeren wiens afstamming teruggaat op het territorium waarop ze leven, die een cultuur beleven die gebaseerd is in het voorvaderlijk leefmilieu, wiens taal en levenswijze hen eigen zijn, en die zich bewust zijn van hun eigenheid als autonoom volk".

⁵ Dat er hier wordt gesproken over "inheemse bevolkingen" en niet over "inheemse volkeren" is geen toeval. Vele staten verzetten zich begin de tachtiger jaren nog hardnekkig tegen het gebruik van de term "volk", omdat ze vreesden dat men door het hanteren van deze terminologie veel te dicht in de buurt zou kunnen komen van het concept van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren.

⁶ COBO, J.R.M., Study of the Problem of Discrimination Against Indigenous Populations, UN Doc. E / CN.4 / Sub 2 / 1983 / 21 / Add. 8, §§ 379 en 381.

⁷ Cf. In augustus 1994 heeft de Werkgroep inzake Inheemse Bevolkingen zijn werkzaamheden aan een Ontwerp-Verklaring inzake de Rechten van Inheemse Volkeren voltooid. De VN-Subcommissie inzake Voorkoming van Discriminatie en Bescherming van Minderheden heeft de Ontwerp-Verklaring unaniem goedgekeurd (Subcommissie Res. 1994/45). De "UN Draft Declaration on the Rights of Indigenous Peoples" is opgenomen in UN Doc. E / CN. 4 / Sub. 2 / 1994 / 2 / Add. 1.

Daarnaast werd, in de schoot van de VN, een verdergaande definitie ontwikkeld, waarin wordt gesteld : "Inheemse gemeenschappen, volkeren en naties zijn diegene die, met een geschiedenis van pre-koloniale gemeenschappen die zich ontwikkelden op hun territorium, zichzelf als verschillend beschouwen van andere sectoren van de maatschappij die nu voorkomen in deze gebieden of een deel ervan. Zij vormen op dit ogenblik niet-dominante sectoren van de samenleving en zijn vastbesloten hun ancestrale territoria en hun etnische identiteit te behouden, te ontwikkelen en door te geven aan de toekomstige generaties, als basis van hun voortdurend bestaan als volkeren, en dit in overeenstemming met hun eigen culturele patronen, sociale instellingen en legale systemen".

Met betrekking tot deze twee definities constateert de voorzitter, hierin bijgetreden door diverse andere commissieleden, dat de eerste definitie inderdaad rijkelijk vaag is, terwijl hij nopens de tweede definitie minzaam laat opmerken dat het om dezelfde definitie gaat die mevrouw Maes heeft voorgelezen, maar dan onder de vorm van een Nederlandse vertaling van de oorspronkelijke tekst.

Dit laatste wordt, weze het enigszins reluctant, tenslotte ook toegegeven door de heer Jacques Laverge.

Teneinde toch tegemoet te kunnen komen aan de verzuchtingen van de heer Laverge stelt de voorzitter, hierin ten volle bijgetreden door mevrouw Nelly Maes, als compromis-oplossing voor dat in de eigenlijke resolutietekst een nieuwe eerste considerans zou worden ingebracht waarin zou worden verwezen naar de onderscheiden vindplaatsen en/of definiërende instanties van de in het verslag aangehaalde definities van inheemse volkeren. Deze eerste considerans zou dan ongeveer luiden : "Gelet op de definitie van inheemse volkeren zoals bepaald in".

Te dien einde wordt door de heer Jacques Laverge, mevrouw Nelly Maes en de heer Stefaan Platteau een amendement ingediend dat ertoe strekt om voor de eerste streep van de considerans een streep in te voegen die luidt : " – gelet op de definitie van het begrip inheemse volkeren zoals respectievelijk bepaald door de speciale rapporteur van de Verenigde Naties belast met het opstellen van een studie over het probleem van discriminatie van inheemse bevolkingen, de heer J.R. Martinez Cobo, in 1983, en door de "World Council of Indigenous Peoples" ;" (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, II, amen-

dement voorgesteld door de heer Jacques Laverge, mevrouw Nelly Maes en de heer Stefaan Platteau).

De heer Karim Van Overmeire verklaart zich hier zonodig te kunnen bij neerleggen. Dit teneinde de besprekingen niet eindeloos te rekken. Maar hij houdt de commissieleden wel voor dat men zich illusies maakt als men denkt dat het begrip "inheemse volkeren" met deze definities adequaat en precies is omschreven. Hij maant terzake dan ook tot enige voorzichtigheid aan.

II.6. Relatie tussen de inheemse volkeren (al dan niet via de voor hen optredende – al dan niet autonome – besturen) en de nationale overheden van de landen waarin zij leven

Het eerste van de door mevrouw Cecile Verwimp-Sillis hoger reeds aangekondigde amendementen heeft betrekking op de vaak niet al te beste betrekkingen die bestaan tussen de nationale overheden, en de inheemse volkeren die op hun grondgebied leven. Deze relaties worden immers heel vaak gekenmerkt door ongenoegen, wrevel, en zelfs ronduit vijandigheid.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis verklaart dan ook de mening te zijn toegedaan dat het aangaan door Vlaanderen van vriendschapsrelaties met een van de beide betrokkenen, minstens op ongenoegen en onbegrip zal stuiten bij de andere partij. Bij wege van amendement (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, I – A) stelt zij dan ook voor om vanaf het begin de beide besturen (of de verschillende niveaus) te betrekken bij de relatievorming.

Als voorbeeld haalt zij aan dat het niet op zou gaan om als Vlaanderen naar Canada te trekken, zonder ook de Canadese indianen te kennen. De huidige rijkdom van Canada is immers minstens voor een deel gerealiseerd ten koste van de inheemse bevolking.

De heer Herman Suykerbuyk verklaart zich ten gronde wel in dit amendement te kunnen terugvinden maar meent dat het toch nog een zekere tekstuele verduidelijking behoeft. Hij dient derhalve een subamendement in (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, III) dat ertoe strekt in het amendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis de clausule "als voorwaarde stellen" in te voegen. Zulks zou dan een tekst opleveren die luidt : "bij het ontwikkelen van relaties met regeringen als voorwaarde stellen ook de autonome besturen van inheemse volkeren van het land of de regio te betrekken".

Het amendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis lijkt in zijn oorspronkelijke vorm immers te willen suggereren dat men vanuit de Vlaamse regering rechtstreeks contact zou moeten nemen met de inheemse volkeren. Iets wat in de praktijk wel eens heel wat problemen zou kunnen opleveren. Helemaal in de geest van het door het basisamendement nagestreefde doel, vereist de logica derhalve dat áls men met nationale regeringen contacten neemt, men dan ook als voorwaarde stelt dat de inheemse besturen erbij betrokken worden. Ten gronde wordt met dit subamendement dus niets gewijzigd aan het basisamendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis. De zaak wordt enkel iet of wat verfijnd.

Mevrouw Nelly Maes wenst toch tot enige terughoudendheid te manen. Het Vlaams Parlement moet immers van voldoende realiteitszin getuigen, door aan de Vlaamse regering enkel die dingen te vragen waartoe deze ook effectief in staat is. Zo niet dreigt het parlement de waarde van zijn eigen resoluties uit te hollen. Niet-uitvoerbare resoluties zijn immers vaak niets meer dan een veredelde vorm van lippendienst die een parlement bewijst naar aanleiding van de een of andere punctuele en/of actuele kwestie. Het nu voorliggende amendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, evenals het daarop door de heer Herman Suykerbuyk ingediende subamendement, dreigen de Vlaamse regering voor een niet-haalbare opdracht te plaatsen. Waardoor meteen ook de hele resolutietekst problematisch dreigt te worden.

Het amendement en het subamendement zijn, volgens mevrouw Nelly Maes, daarenboven ook niet eens echt nodig. Onder verwijzing naar het derde punt van het dispositief van de resolutie ("3° relaties te ontwikkelen met regeringen en autonome besturen van inheemse volkeren die daarvoor interesse betonen ;") brengt mevrouw Maes de stelling naar voor als zouden alle mogelijke hypothesen daarin reeds vervat liggen. Deze, opzettelijk zeer ruim geformuleerde, zin moet immers gelezen worden als enerzijds verwijzende naar relaties met regeringen, terwijl anderzijds in de tekst ook expliciet aan de Vlaamse regering wordt gevraagd om ook met de inheemse volkeren en hun autonome besturen rechtstreekse contacten te leggen, te onderhouden en te ontwikkelen. Uit dit tekstgedeelte mag derhalve afgeleid worden dat het ene contact zeer wel los van het andere kan plaatsvinden. De beide kunnen in wezen dus min of meer volledig onafhankelijk van elkaar blijven.

Als men daarentegen toch zou vasthouden aan het invoegen van de teksten van het amendement en

het daarop ingediende subamendement, vreest mevrouw Nelly Maes dat de zaak zodanig expliciet geformuleerd zal zijn, dat heel veel van wat onder de oorspronkelijke tekst mogelijk was en de facto ook al frequent gebeurde, onmogelijk zal worden. Zulks zal meer in het bijzonder het geval zijn wanneer er een conflict bestaat tussen een nationale regering, en een op het staatsgrondgebied wonend inheems volk. Waarbij het conflict overigens ook niet noodzakelijk zal bestaan tussen de nationale regering en het autonoom bestuur van het inheemse volk in kwestie, aangezien deze besturen vaak zijn samengesteld op basis van hun bereidheid om te "collaboreren" met de nationale overheden. Een dergelijk conflict kan dus met andere woorden al minstens twee vormen aannemen, waarbij het niet gezegd is dat het autonome bestuur van een inheems volk inderdaad ook representatief is.

Daarom ook pleit mevrouw Nelly Maes voor het behoud van de oorspronkelijke tekst, waaronder zowel contacten met en via nationale regeringen mogelijk zijn, als eenzijdige rechtstreekse contacten met inheemse volkeren. Hoewel mevrouw Maes inzake deze laatste hypothese zeker niet wil ontkennen dat zulks aanleiding kan zijn tot zware juridische problemen.

Als men juridisch op zeker wil spelen, dan is het subamendement van de heer Herman Suykerbuyk luidens mevrouw Maes ongetwijfeld het meest correcte. Maar in de praktijk levert het de paradox op dat er aan de Vlaamse regering niet langer gevraagd wordt om contacten te leggen met inheemse volkeren, zonder eerst via de nationale regeringen te passeren. Hoewel zulks vanuit constitutioneel oogpunt correct is, zullen nationale regeringen die boter op het hoofd hebben inzake de behandeling van de op hun staatsterritorium levende inheemse bevolkingen, dan wel in staat zijn om stelselmatig elk contact met die inheemse volkeren te verbieden, dan wel te weigeren. In concreto kan men, bijvoorbeeld, niet van de Nigeriaanse regering verwachten dat zij aan de Vlaamse regering zal toestaan om contacten te ontwikkelen met de inheemse volkeren uit de ontginningsgebieden van Shell.

Met al de nuancerings gaat het bij het amendement, het subamendement en het derde punt van het dispositief dus uiteindelijk om drie teksten met een zeer verschillende draagwijdte. Mevrouw Nelly Maes meent dan ook dat een duidelijke keuze zich opdringt, en pleit ervoor om – op basis van de door haar aangehaalde argumenten – te kiezen voor de oorspronkelijke tekst.

Daar waar de heer Jacques Laverge zeer wel de door mevrouw Nelly Maes geschetste problematiek kan begrijpen, luidens dewelke een regering die door Vlaanderen wordt aangesproken niet altijd geneigd zal zijn om de eigen inheemse volkeren mee in dit internationaal contact te betrekken, is hij desalniettemin de mening toegedaan dat op de een of andere manier een element zou moeten kunnen worden ingebouwd – eventueel in het genoemde derde punt van het dispositief – dat ertoe strekt die vreemde regeringen te verplichten in hun contacten met Vlaanderen ook de autonome besturen van de inheemse volkeren te betrekken. Vanuit dezelfde premisse komt de heer Laverge derhalve tot een totaal andere conclusie. Indien men geen vorm van verplichting inbouwt zal er van de contacten met de inheemse volkeren niet veel terecht komen. De staten waaronder die inheemse volkeren vallen, zullen zulks immers met alle middelen tegengaan.

Onder verwijzing naar haar hoger gehouden betoog, repliceert mevrouw Nelly Maes hierop dat het qualitate qua inbouwen van een "verplichting" in het derde dispositief haar evenmin echt zinvol voorkomt. Alle bezwaren tegen het amendement en het daarop ingediende subamendement gelden dan immers evenzeer.

Met betrekking tot het amendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en het daarop ingediende subamendement van de heer Herman Suykerbuyk, evenals overigens met betrekking tot het originele derde punt van het dispositief, wenst de heer Stefaan Platteau nog te wijzen op het bestaan van een bijkomend probleem. Met name het begrip "autonome besturen" kan (afgezien van het feit dat het inderdaad heel vaak om "collaborerende" instanties gaat) problemen opleveren, in het licht van de hoger gehanteerde definities van inheemse volkeren. Als voorbeeld hiervan haalt de heer Platteau de Masaï in Kenia aan. Deze groep past zijns inziens perfect in de gebruikte definities, maar heeft geen eigen autonoom bestuur. Waardoor hij dus niet meer onder de termen van de resolutie zou vallen. De Masaï staan hiermee overigens niet alleen. Er bestaat immers een multitude aan inheemse volkeren die geen eigen gestructureerde overheid kennen. Als het de bedoeling is om met deze resolutie een algemeen kader te scheppen waarbinnen de inheemse volkeren kunnen benaderd worden, dan zal op de een of andere manier moeten voorkomen worden dat het in de eigenlijke resolutietekst gehanteerde begrip "autonome besturen" (dat eigenlijk een bijkomende voorwaarde introduceert) de oorspronkelijke definities al te zeer verengt.

De heer Karim Van Overmeire repliceert hierop dat zijns inziens de Masaï eigenlijk helemaal niet passen in de definitie van inheemse volkeren zoals die hier werd gesteld. De inheemse volkeren vormen immers een categorie die veel specifiek is dan het begrip "etnische minderheid"⁸.

Mevrouw Nelly Maes verzoekt de commissieleden hierop nogmaals om terug te gaan naar de oorspronkelijke resolutietekst. Doordat deze minder precies is qua formulering is hij ook veel handiger om te gebruiken. Niet alleen is hij vanuit constitutioneel oogpunt inherent veel minder problematisch, maar tegelijk zet men zichzelf ook niet zo vast als het geval ware onder de meer exacte formulering van de heer Herman Suykerbuyk. De vaagheid van het oorspronkelijke derde punt van het dispositief is met andere woorden tegelijk ook een garantie voor een groter gebruiksgemak.

De heer Herman Suykerbuyk verklaart hierop overtuigd te zijn door de argumentatie van mevrouw Nelly Maes, en is bereid om zijn subamendement in te trekken, in zoverre het amendement waarop het betrekking heeft dan eveneens wordt ingetrokken.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis poneert nogmaals dat haar amendement toch afwijkt van het bestaande derde punt van het dispositief, daar waar het een specifieke uitnodiging aan de Vlaamse overheid omvat om bij haar contactnames met vreemde overheden niet voorbij te gaan aan de inheemse volkeren. Anders dan het derde punt van het dispositief is het amendement ook dwingender van aard.

Mevrouw Nelly Maes herhaalt hierop nogmaals dat dat laatste nu precies het probleem is. Doordat via het amendement een soort "koppel-voorwaarde" ("als ..., dan ...") wordt geïntroduceerd, zet men zichzelf helemaal klem tegenover de betrokken buitenlandse regeringen. De tekst van het oorspronkelijke derde punt van het dispositief laat

⁸ De momenteel meest verspreide volkenrechtelijke definitie van het begrip "minderheid" werd in 1977 geformuleerd door de speciale rapporteur van de VN, de heer F. Capotorti, in zijn "Study on the Rights of Persons Belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities". Een minderheid wordt hierin gedefinieerd als: "A group numerically inferior to the rest of the population of a State, in a non-dominant position, whose members – being nationals of the State – possess ethnic, religious or linguistic characteristics differing from those of the rest of the population and show, if only implicitly, a sense of solidarity, directed towards preserving their culture, traditions, religion or language".

zulks wijselijk in het midden. Op grond van die tekst kan de Vlaamse regering (bijvoorbeeld op het vlak van ontwikkelingssamenwerking) rechtstreeks bilaterale contacten aanknopen met de inheemse bevolking, zonder noodzakelijkerwijze via de betrokken vreemde nationale regering te moeten passeren.

De heer Karim Van Overmeire laat hierbij nog opmerken dat de oorspronkelijke tekst het bijkomende voordeel vertoont dat de beide mogelijkheden open blijven. Men kan via de vreemde regeringen werken, dan wel rechtstreeks naar de inheemse volkeren toe werken. Daarnaast wijst hij er ook op dat het inbouwen van een dergelijke verplichting in de praktijk hoedanook niet haalbaar is.

Aanvullend oppert de heer Christian Van Eyken de bedenking dat zelfs onder de eerder vage formulering van het derde punt van het dispositief het hem, op zuiver juridische gronden, niet evident overkomt dat de Vlaamse regering officiële contacten zou leggen met autonome besturen van inheemse volkeren, zonder daarin de betrokken vreemde nationale regeringen te kennen.

Mevrouw Nelly Maes geeft hierop grif toe dat zulks mogelijks problemen zal opleveren met de regeringen van de betrokken landen, en derhalve zeker geen eenvoudige klus zal zijn. Desalniettemin acht zij een dergelijk optreden toch wel degelijk mogelijk. Zo bijvoorbeeld in het kader van de ontwikkelingssamenwerking, waar NGO's en de VVOB zich (eventueel op aandringen van de Vlaamse regering) de facto rechtstreeks naar inheemse volkeren kunnen richten. Hoe dan ook blijft zij de mening toegedaan dat de nu voorliggende resolutietekst de zaak in terminologisch opzicht zo breed mogelijk houdt, dit teneinde in elk geval niets a priori uit te sluiten.

Hierop trekt mevrouw Cecile Verwimp-Sillis haar amendement in. Waarbij zij wel nogmaals duidelijk stelt dat het voor zich moet spreken dat bij de contacten van de Vlaamse regering met vreemde staten, de problematiek van de inheemse volkeren minstens ook steeds ter sprake zal worden gebracht. Een constante aandacht van de Vlaamse regering voor de inheemse volkeren is derhalve vereist.

Na het intrekken van het amendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, I – A), komt ook het daarop door de heer Herman Suykerbuyk ingediende subamendement (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, III) te vervallen.

II.7. Conventie 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie (I.A.O.)

Het tweede amendement van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, I – B) strekt ertoe een nieuw dispositief-punt in te voegen, waarin gevraagd wordt bij de federale regering aan te dringen op de ratificatie van Conventie 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie in verband met de erkenning van de rechten van inheemse volkeren. Daar waar de IAO immers wel optreedt ter verdediging van de belangen van een aantal groepen, zijn de inheemse volkeren daarin niet erkend als volwaardige gesprekspartner. Ze kunnen enkel ten individuen titel onderdeel vormen van een andere delegatie⁹ (bijvoorbeeld via de vakbondsafgevaardigde). Het ware derhalve beter om volwaardig als delegatie erkend te worden. Een eerste stap hiertoe zou de ratificatie door België kunnen zijn van IAO-Conventie 169 die verband houdt met de erkenning van de rechten van de inheemse volkeren.

De heer Herman Suykerbuyk repliceert hierop dat (hoewel hij in principe niet onsympathiek staat tegenover het amendement) dit gegeven mee het voorwerp uitmaakt van een ander op stapel staand, en in deze commissie te bespreken, voorstel van resolutie (Stuk 625 (1996-1997) – Nr. 1 : Voorstel van resolutie van mevrouw Nelly Maes, de heer Jef Sleetx, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Herman Suykerbuyk betreffende de bescherming van de inheemse volkeren van het Amazonegebied in Ecuador). Daarenboven komt het hem niet wenselijk over om nu al specifiek gewag te maken van IAO-Conventie 169, aangezien de leden zelfs nog niet in het bezit zijn van de tekst van de bedoelde conventie, laat staan al in de gelegenheid zijn geweest om de tekst al voldoende te onderzoeken. Wel herhaalt hij nogmaals zijn gunstig vooroordeel tegenover de algemene strekking van het amendement.

⁹ Elk land dat lid is van de IAO heeft in de plenaire vergadering van die organisatie (de zogen. "Algemene Conferentie") recht op een uit vier leden bestaande delegatie, waarvan twee regeringsvertegenwoordigers, één vertegenwoordiger van de werknemers en één van de werkgevers van het betrokken land (art. 3 van de statuten van de IAO – de zogenaamde "tripartite structuur"). Elke vertegenwoordiger stemt individueel en heeft één stem (art. 4), waardoor de onafhankelijkheid van de werknemers en de werkgevers gegarandeerd wordt.

Mevrouw Nelly Maes sluit zich hierbij ten volle aan. IAO-Conventie 169 maakt inderdaad mee het voorwerp uit van een nog te bespreken voorstel van resolutie. Bespreking die vereist dat de tekst van de conventie vooraf ter beschikking van de leden zou worden gesteld, en ook het voorwerp zou uitmaken van een grondig onderzoek. Het komt mevrouw Maes dan ook minstens onvoorzichtiger over om nu reeds iets, waaromtrent we nog niet eens over de tekst beschikken, te bespreken, laat staan in de resolutie in te schrijven. Zonder zich in het minst te willen distancieren van de strekking van het amendement, vraagt zij, hierin gesteund door de voorzitter, dan ook aan de indienster om haar amendement vooralsnog terug te trekken.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis stemt hierin toe. Het amendement (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, I – B) wordt derhalve ingetrokken.

II.8. Potentiële vorm van neo-kolonialisme

De heer Jacques Laverge wenst de aandacht van de commissieleden te vestigen op het feit dat de betrokken inheemse volkeren zelf ook de wens moeten uiten om qualitate qua als partner betrokken te worden. De inheemse volkeren moeten daartoe immers zelf eerst de behoefte voelen, en mogen niet opnieuw zomaar iets opgelegd krijgen. Zoniet dreigt men te vervallen in een vorm van – weze het goed bedoeld – neokolonialisme.

Ter verfijning van de resolutietekst stelt hij dan ook voor (zonder echter een amendement daartoe in te dienen) dat het eerste punt van het dispositief als volgt zou worden aangevuld "...van de inheemse volkeren die dit wensen, rekening houdend met de behoeften van die gemeenschappen zoals door henzelf geformuleerd. Ze moeten in hun aard en vorm aansluiten bij de cultuur van de betrokken gemeenschap, en de inheemse gemeenschappen of hun vertegenwoordigers moeten zelf kunnen deelnemen aan de besluitvorming en de uitvoering en de evaluatie van de betreffende activiteiten."

Mevrouw Nelly Maes verklaart zich in het geheel niet te kunnen terugvinden in een dergelijke uitgebreide toevoeging, die haars inziens overigens ook overbodig is. Uit al het voorgaande zou het nu toch immers al duidelijk moeten zijn dat het Vlaams Parlement bij wege van deze resolutie aan de Vlaamse regering noch min noch meer vraagt om bij haar buitenlandse contacten ook aandacht te hebben voor de problematiek van de inheemse vol-

keren. Hetgeen op zich dus eigenlijk reeds alle door de heer Laverge opgesomde elementen omvat.

Aan de Vlaamse regering wordt in deze met andere woorden gevraagd om een attitude aan te kweken van permanente aandacht voor de problematiek van de inheemse volkeren. Als dus het Vlaams Parlement via een resolutie een bijkomende factor introduceert in het Vlaams buitenlands beleid – factor waaraan binnen de internationale betrekkingen (cf. sommige beslissingen van het IMF inzake een aantal grote infrastructuurwerken, zoals daar zijn dammen e.a.) tot op heden nog maar zelden aandacht werd besteed – dan kan zulks in geen geval gekwalificeerd worden als een vorm van neokolonialisme.

De heer Herman Suykerbuyk van zijn kant, meent dat de opmerking inzake potentieel neo-kolonialisme van de heer Jacques Laverge inderdaad misschien niet geheel zonder grond is, maar net als mevrouw Maes is hij de mening toegedaan dat dit element bijzonder sterk genuanceerd dient te worden in het licht van de resolutietekst in zijn geheel, waarin men de Vlaamse regering immers gewoon oproept om oog te hebben voor het probleem van de inheemse volkeren.

III. STEMMINGEN

Ter stemming gelegd wordt het enige nog overgebleven amendement, zijnde dat van de heer Jacques Laverge, mevrouw Nelly Maes en de heer Stefaan Platteau (Stuk 563 (1996-1997) – Nr. 2, II) aangenomen bij unanimité van 10 stemmen.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt daarna in zijn geheel eveneens bij unanimité van 10 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

Patrick HOSTEKINT

De voorzitter,

Jef SLEECKX

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de definitie van het begrip "inheemse volkeren" zoals respectievelijk bepaald door de speciale rapporteur van de Verenigde Naties belast met het opstellen van een studie over het probleem van discriminatie van inheemse bevolkingen, de heer J.R. Martinez Cobo, in 1983, en door de "World Council of Indigenous Peoples" ;
- gelet op de resolutie betreffende de problematiek van de inheemse volkeren, unaniem goedgekeurd door de Belgische Senaat op 3 november 1993 ;
- gelet op het feit dat inheemse volkeren een essentiële rol spelen in de duurzame ontwikkeling van hun territoria, zoals expliciet erkend in hoofdstuk 26 van de Agenda 21 van de Conferentie over Milieu en Ontwikkeling van de Verenigde Naties (Rio de Janeiro, 1992) ;
- gelet op de bescherming van de rechten en vrijheden van inheemse volkeren, opgenomen in de internationale wetgeving ;
- gezien de positieve rol die België vroeger al speelde bij de benadering van de problematiek van inheemse volkeren ;
- gezien de schending van de mensenrechten, de discriminatie en de niet-eerbiediging van de traditionele culturen van de inheemse volkeren ;
- gezien het feit dat door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het tijdperk 1994-2003 werd uitgeroepen tot VN-decennium voor inheemse volkeren ;
- vraagt de Vlaamse regering
 - 1° in het kader van haar buitenlands- en ontwikkelingsbeleid systematisch oog te hebben voor de problematiek van de inheemse volkeren ;
 - 2° specifieke aandacht te schenken aan de problematiek van de inheemse volkeren wanneer duidelijk wordt dat de naleving van hun rechten in bepaalde situaties wordt bedreigd ;

3° relaties te ontwikkelen met regeringen en autonome besturen van inheemse volkeren die daarvoor interesse betonen ;

4° in de beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking deze resolutie verder uit te werken in concrete maatregelen.
